

AZ EURÓPAI UNIÓS ÜGYEK MINISZTERIUMÁNAK

JELENTÉSE

**UKRAJNA EURÓPAI UNIÓ ÁLTALI FINANSZÍROZÁSÁRÓL
ÉS AZ EZZEL ÖSSZEFÜGGÉSBEN MAGYARORSZÁGTÓL
KÖVETELT GAZDASÁGI INTÉZKEDÉSEKRŐL**

Az Európai Unió Ügyek Minisztériuma jelentést készített Ukrajna Európai Unió általi finanszírozásáról és az ezzel összefüggésben Magyarországtól követelt gazdasági intézkedésekről. A jelentés célja, hogy összegezze az Ukrajna számára az Európai Unió által már korábban biztosított támogatásokat, és bemutassa az előterjesztett pénzügyi igények Magyarországra és a magyar állampolgárokra gyakorolt lehetséges hatásait.

Az uniós intézmények 2022 óta az Európai Unió legfontosabb és minden egyéb prioritást felülíró céljává tették Ukrajna pénzügyi és katonai támogatását.

Az EU 2022. február 22-e óta 19 szankciós csomagot fogadott el Oroszországgal szemben. A szankciók vezérelve Ukrajna támogatása, amelyet az európai gazdasági érdekekkel és versenyképességgel szemben is elsődlegesnek tekintenek.

Az EU 2022 és 2025 között ideiglenes kereskedelmi intézkedéseket alkalmazott Ukrajna esetében, ami példátlan preferenciális rendelkezéseket tartalmazott Ukrajna javára, és jelentős károkat okozott az Ukrajnával határos tagállamokban. Az EU és Ukrajna között létrehozott Mélyreható és Átfogó Szabadkereskedelmi Térség továbbra is indokolatlanul széleskörű hozzáférést biztosít Ukrajnának az EU belső piacához, amelyet nem kereskedelmi, hanem politikai szempontok motiválnak. A megállapodás olyan mezőgazdasági kvótákat tartalmaz, amelyek még a legérzékenyebb termékek esetében sem veszik figyelembe az európai termelők érdekeit, és a határmenti országok együttes kérése ellenére sem gondoskodik piaci zavarok esetén alkalmazható megfelelő védőintézkedésekről.

A Bizottság elnöke 2024 szeptemberében második ötéves ciklusa prioritásának nevezte Ukrajna EU-csatlakozását. A Bizottság 2026. évi munkaprogramja így fogalmaz: „Az EU továbbra is határozottan kiáll Ukrajna mellett: szilárd támogatást nyújt az országnak sürgős pénzügyi és katonai szükségletei ellátásához és újjáépítési erőfeszítéseire, egyszersmind fenntartja és kiterjeszti az orosz hadigépezet gyengítésére irányuló szankciókat.”

Az Európai Tanács üléseinek 2022 februárja óta állandó témája Ukrajna helyzete, és Volodimir Zelenskij elnök rendszeresen meghívott vendégként részt vesz ezeken az üléseken. Az EiT ülésein az európai állam és kormányfők 26-os, majd 2025. december 18-án már csak 25-ös körben írásban is megerősítették, hogy „az Európai Unió, hasonlóan gondolkodó partnereivel és szövetségeseivel együttműködve, továbbra is átfogó politikai, pénzügyi, gazdasági, humanitárius, katonai és diplomáciai támogatást nyújt Ukrajnának és lakosságának.” A dokumentum felszólítja a Tanácsot, hogy folytassa a munkát az Oroszországot célzó újabb, immár 20. szankciós csomagon.

Az orosz–ukrán háború kezdete óta az Európai Parlament (EP) kiemelten és folyamatosan napirenden tartja Ukrajna katonai, pénzügyi, humanitárius és politikai támogatásának kérdését, valamint Ukrajna uniós csatlakozásának felgyorsítását. Az EP 10. ciklusának (2024–2029) kezdete óta a plenáris üléseken több mint 20 alkalommal került napirendre Ukrajna támogatása.

A Régiók Bizottsága 2024. október 29-én fogadta el és adta ki a „Nyilatkozat Ukrajna támogatásáról és szolidaritásáról” elnevezésű dokumentumot. Ebben sürgetik a nemzeti kormányokat, hogy „fokozzák az Ukrajnának nyújtott politikai és anyagi támogatást”.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2025. december 4-i plenáris ülésen fogadta el „A kiszámítható és közös továbblépés az ukránok részére az EU-ba” című véleményt, amelyben megjegyzi: „Az EGSZB továbbra is szolidaritást vállal az ukrán néppel, és minden lehetséges módon támogatja őket.”

Az Európai Tanács álláspontja Ukrajna pénzügyi és katonai támogatásának növeléséről

Az Európai Tanács legtöbb tagállama által elfogadott határozatok **következetesen Ukrajna egyre nagyobb mértékű finanszírozása mellett foglalnak állást**, felszólítva a tagállamokat, hogy sürgősen növeljék Ukrajna katonai és pénzügyi támogatására szánt forrásaikat. Ezeket a határozatokat **Magyarország nem fogadta el**.

2025-ben a Tanács **öt alkalommal** fogadott el olyan Ukrajna finanszírozásáról szóló és a háború eszkalációját elősegíthető közös állásfoglalást, amelyet Magyarország egyedül vagy más tagállammal közösen nem támogatott.

A **2025. március 6-i** határozat¹ kijelenti, hogy a Tanács elkötelezett Ukrajna „fokozott politikai, pénzügyi, gazdasági, humanitárius [és] katonai” támogatása mellett, valamint amellett, hogy „fokozza az Oroszországra nehezedő nyomást – többek között további szankciókkal”. A Tanács kijelenti, hogy „továbbra is rendszeres és kiszámítható pénzügyi támogatást fog nyújtani Ukrajnának” és felszólítja a tagállamokat, hogy „használjanak ki minden lehetőséget [...] az Ukrajnának nyújtott pénzügyi támogatás növelése érdekében”. Továbbá az alulíró tagok kijelentik, hogy hozzájárulnak „az ukrán fegyveres erők kiképzéséhez és felszereléséhez, és fokozzák az Ukrajna védelmi iparának további támogatására és fejlesztésére” fordított erőforrásokat, valamint készen állnak, hogy hozzájáruljanak az Ukrajnának nyújtott „a biztonsági garanciákhoz, többek között a közös biztonság- és védelempolitikai (KBVP-) eszközök felhasználásának lehetőségét is megvizsgálva.”

A **2025. március 20-i** határozatban² a Tanács megismétli a három héttel korábban elfogadott pontokat Ukrajna katonai és pénzügyi támogatásának növelésére, a szankciós nyomás fokozására, valamint a biztonsági garanciákra vonatkozóan. Ezek mellett új passzusként „felszólítja a tagállamokat, hogy sürgősen fokozzák az Ukrajna sürgető katonai és védelmi szükségleteinek kezelésére irányuló erőfeszítéseket”, valamint kifejezi elkötelezettségét, hogy „támogassa Ukrajna rehabilitálását, helyreállítását és újjáépítését.”

Az alaszakai csúcs kapcsán **2025. augusztus 12-én** 26 tagállam által elfogadott közös nyilatkozat³ szintén megerősítette Ukrajnát az európai vezetők további pénzügyi, gazdasági, és katonai támogatásáról, valamint a biztonsági garanciákhoz való hozzájárulási szándékukról.

Az Európai Tanács **2025. október 23-i** határozata⁴ szintén megismétli a korábban elfogadott vállalásokat a „rendszeres és kiszámítható pénzügyi támogatások” tekintetében. Emellett kijelenti, hogy „rendkívül fontos biztosítani”, hogy Ukrajna rendelkezzen a „szükséges költségvetési és katonai eszközökkel”; kijelenti, hogy a Tanács „elkötelezi magát az iránt, hogy

¹ Az Európai Tanács 2025. 03. 06-án, 26 tagállam által elfogadott határozata, EUCO 10/25 – CO EUR 8 (<https://www.consilium.europa.eu/media/ui2ab4rz/20250306-ukraine-euco10-25-hu.pdf>)

² Az Európai Tanács 2025. 03. 20-án, 26 tagállam által elfogadott határozata, EUCO 11/25 – CO EUR 9 (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11-2025-INIT/hu/pdf>)

³ Az Európai Unió vezetőinek, 26 tagállam által elfogadott, közös nyilatkozata Ukrajnáról (<https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2025/08/12/statement-by-european-union-leaders-on-ukraine/>)

⁴ Az Európai Tanács 2025. 10. 23-án, 26 tagállam által elfogadott határozata, EUCO 19/25 – CO EUR 16 (<https://www.consilium.europa.eu/media/hw5jinf/20251023-text-ukraine-hu.pdf>)

kezelje Ukrajna 2026–2027-es időszakra vonatkozó sürgető pénzügyi szükségleteit”; valamint „hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a tagállamok tovább fokozzák az Ukrajna sürgető katonai és védelmi szükségleteinek kezelésére irányuló erőfeszítéseket”.

A legutóbbi, **2025. december 18-i** határozatban⁵ a Tanács kijelenti, hogy:

- „továbbra is átfogó politikai, pénzügyi, gazdasági, humanitárius, katonai és diplomáciai támogatást fog nyújtani Ukrajnának”;
- „hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a tagállamok fokozzák az Ukrajna sürgető katonai és védelmi szükségleteinek kezelésére irányuló erőfeszítéseket”;
- „rendkívül fontos biztosítani, hogy Ukrajna reziliens maradjon, és rendelkezzen az ahhoz szükséges költségvetési és katonai eszközökkel”;
- „felszólít továbbá minden olyan erőfeszítés megtételére, amely arra irányul, hogy segítse Ukrajnát energiarendszerének helyreállításában [és] újjáépítésében”;
- „a tagállamok készen állnak arra, hogy hozzájárulást nyújtsanak az Ukrajnának biztosítandó szilárd és hiteles biztonsági garanciákhoz”;
- „eltökélt szándéka, hogy fenntartsa és fokozza az Oroszországra gyakorolt nyomást [...] az új szankciócsomaggal”;
- „megingathatatlanul támogatja Ukrajnát az uniós tagság felé vezető úton”.

Ukrajna eddig megvalósult és folyamatban lévő finanszírozása

Az Európai Unió és tagállamai 2022. február óta 193,3 milliárd eurót fizettek ki Ukrajnának. Ez az összeg katonai, pénzügyi, humanitárius és menekültügyi támogatásokat foglal magában. Összehasonlításképpen, **Magyarország 2004 és 2024 között – minden forrást és jogcímet összeadva – nettó 73 milliárd euró támogatásban részesült az EU-tól.**

Az Ukrajna finanszírozására eddig fordított 193,3 milliárd euró a következőképpen oszlik meg:

• Uniós katonai támogatás:	63,3 milliárd euró
• Uniós pénzügyi, gazdasági, és humanitárius támogatás:	51,6 milliárd euró
• Hitelek és vissza nem térítendő pénzügyi támogatások az Ukrajna-eszköz ⁶ (Ukraine Facility) keretében:	36,67 milliárd euró
• Ukrán menekültek ellátása az unióban:	17 milliárd euró
• Hitelek és vissza nem térítendő pénzügyi támogatások a tagállamoktól:	15 milliárd euró
• A lefoglalt orosz vagyon Ukrajnának átadott kamatai:	3,7 milliárd euró

⁵ Az Európai Tanács 2025. 12. 18-án, 25 tagállam által elfogadott határozata, EUCO 26/25 – CO EUR 21 (<https://www.consilium.europa.eu/media/2/jwpiir/hu-20251218-text-ukraine.pdf>)

⁶ Az Ukrajna-eszköz 2027-ig tartó kifizetésének teljes tervezett összege 50 milliárd euró. Tehát az Ukrajna-eszköz fennmaradó 13,33 milliárd eurójával az eddig kifizetett és jóváhagyott finanszírozás teljes összege **meghaladja a 206,6 milliárd eurót.**

A 2025. december 18–19-i EiT-döntése értelmében az **EU további 90 milliárd euró hitelt nyújt Ukrajnának a 2026–2027-es évre.** Az EU az ehhez szükséges forrásokat a nemzetközi pénzügyi piacokról veszi fel hitelként. A tranzakciót az MFF headroom biztosítja.

A nem katonai jellegű támogatás biztosítása az EUMSZ 212. cikke szerinti makro-pénzügyi támogatás útján történik. Az ehhez szükséges döntés a Bizottság javaslatára, az EP és a Tanács közreműködésével rendes jogalkotási eljárásban hozható meg. A Tanácsban elegendő a minősített többség.

Az eszköz megerősített együttműködés keretében jön létre, amiben Magyarország, Csehország és Szlovákia nem vesz részt. Az erre vonatkozó kezdeményezést 24 tagállam benyújtotta. A kezdeményezés alapján az együttműködésre a Bizottság már formális javaslatot is tett. Ezt Tanács az EP hozzájárulásával engedélyezi (minősített többséggel). Ezt követően a makro-pénzügyi támogatással kapcsolatos döntéseket csak a részt vevő tagállamok hozzák meg. **A megerősített együttműködéssel kapcsolatos költségeket a részt vevő tagállamok viselik.** A költségviselés alóli mentesülésre **precedens az Európai Ügyészség (EPPO) finanszírozása: itt a következő év GNI-alapú tagállami hozzájárulásaiból vonják le a rájuk eső összeget.** Ez a módszer itt is alkalmazható.

A makro-pénzügyi támogatás paramétereire vonatkozóan csak az EU25-ös szöveg ad támpontokat. Eszerint a támogatást **Ukrajnának csak akkor kell visszafizetnie, ha Oroszországtól kártérítést kap, és addig az orosz vagyon befagyasztása is fennmarad.** A kamatterhekre vonatkozóan eddig csak Merz kancellár nyilatkozata ismert, aki „**kamatmentes**” ukrán hitelről beszélt. Ez a megoldás két úton, illetve ezek kombinációjával valósítható meg:

- **a kamatterheket az EU költségvetése viseli:** ez a megerősített együttműködés költségének tekinthető, amiben Magyarország nem vállal részt;
- a felvett uniós hitelt részben vagy egészben az Ukrajnának nyújtott G7-es hitelkonstrukció EU-s lábának refinanszírozására használják fel, ami lehetővé teszi, hogy a kamatterheket **a befagyasztott orosz vagyon hasznaiból fedezzék.** Az uniós költségvetés és Magyarország számára ez nem jelent pénzügyi terhet.

Katonai finanszírozásra a makro-pénzügyi támogatás nem nyújt lehetőséget. A katonai finanszírozás megoldására eddig nem született javaslat. Az EU számára az **Európai Békekeret** a katonai finanszírozás természetes csatornája, a befagyasztott orosz vagyon hozamának jelentős részét is ide csatornázták be. Ennek felhasználása a magyar vétó miatt azonban eddig jogilag vitatott volt.

A makro-pénzügyi támogatásra vonatkozó jogalkotási eljárással párhuzamosan szükséges az **MFF-rendelet módosítása.** Ehhez **a Tanácsban egyhangú döntés, illetve az EP egyetértése kell.** A Bizottság erre vonatkozóan 2025 decemberében már nyújtott be javaslatot, értékelésük szerint ez a javaslat megfelelő a 90 milliárd eurós hitelfelvétel biztosításához – vagyis nem várható új javaslat. Az MFF hasonló célú módosítása 2022-ben az ukrán finanszírozást 2023/2024-re korlátozta. A Bizottság mostani javaslata nem tartalmaz ilyen időkorlátot,

ugyanakkor abból indul ki, hogy az új MFF (2028–2034) biztosítani fogja a megfelelő garanciákat.

A befagyasztott orosz vagyont közvetlen felhasználásával megvalósuló „jóvátételi hitel” sem került le a napirendről. Az EP részéről támogató döntés várható 2026 januárjában. Kérdéses, hogy ez elegendő-e a Tanácsban megrekedt folyamat továbblendítéséhez.

Ukrajna finanszírozása a 2028–2034-es pénzügyi keret alapján

Ukrajna támogatása a 2028–2034-es MFF-javaslatcsomag hangsúlyos eleme. A javaslat szerint Ukrajnának a háborúban elszenvedett károk kezelése érdekében jelentős és rugalmas támogatásra van szüksége az ország helyreállítása, újjáépítése és modernizációja, továbbá az uniós csatlakozás felé vezető út támogatása céljából.

Az eddigi Ukrajna-eszköz a Bizottság javaslata értelmében beolvad a Globális Európába, és azon belül hajtják majd végre, miközben Ukrajna továbbra is szerepel az Európa földrajzi pillér által támogatható országok listáján is. Ez a megoldás azt eredményezi, hogy Ukrajna – akár a pilléren belül, akár más pillérekből – jelentős mértékben profitálhat az eszközön belüli nagyobb rugalmassági szabályokból.

Összességében **az Ukrajna számára nyújtható hitelek tekintetében a javasolt MFF-rendelet szövege sem időbeli, sem összegszerű korlátot nem tartalmaz.** A javaslatcsomag jelenlegi formájában lehetővé tenné, hogy **az Ukrajna részére előirányzott 100 milliárd euró nagyságrendű uniós forrásokat a jövőben** – egyhangúság megkövetelése nélkül – a Globális Európa-rendelet rendes jogalkotási eljárásban történő módosításával **akár több száz milliárd euróval is megemelhető** legyen. Az erre szánt forrásokat a Bizottság a kohéziós források és agrártámogatások legalább 20%-os csökkentésével teremtené elő.

Ukrajna számos egyéb vonatkozásban (pl. a védelmi ipar és a katonai mobilitás támogatása) is a következő MFF-kedvezményezettjének tekinthető. **Mindent összevetve Ukrajna valószínű tényleges és teljes részesedése a következő MFF-ből a tervezet szerint nagyságrendileg 360 milliárd euró felett alakulhat.**

Az Ukrajna által előterjesztett újabb pénzügyi igények

Zelenszkij ukrán elnök tavaly karácsonykor nyilvánosságra hozta **az Ukrán Jóléti Tervet, amely 800 milliárd dollár igényt fogalmaz meg az elkövetkező évtizedben Ukrajna újjáépítésére és gazdaságfejlesztésére – a katonai és védelmi kiadásokon felül.**

A Jóléti Terv **az orosz–ukrán békefolyamat hat alapidokumentumának egyike,** amelynek véglegesítését a davosi gazdasági fórumig (2026. január 19–23.) tervezik. Ismereteink szerint a terv több blokkból épül fel:

- „good governance” (a jogállamiság erősítése és a korrupció elleni harc),
- a termelékenység növelése,
- a piacok megnyitása, az unió egységes piacába integrálás,

- a befektetések növelése, befektetési alap(ok) létrehozása, illetve
- a donorkoordináció.

Egyelőre nem világos, hogy a források biztosítása milyen ütemezésben válik esedékessé. Az mindenesetre nyilvánvaló, hogy az EU jelenlegi és tervezett pénzügyi keretterve ilyen nagyságrendű kötelezettségvállalást semmilyen ütemezés mellett nem tesz lehetővé – vagyis nagy valószínűséggel újabb dedikált, uniós hitelfelvételre alapuló eszközt kell létrehozni. Az ebből adódó terhek tehát késleltetetten és szakaszosan jelentkeznek.

Fontos megjegyezni, hogy mivel a 2026/2027-es évre Ukrajnának nyújtandó hitelkonstrukció megerősített együttműködésben, Magyarország részvétele nélkül valósul meg, ez a lehetőség – precedens alapján – minden bizonnyal a Jóléti Terv megvalósítása esetén is rendelkezésre fog állni.

Ha azonban Magyarország Kormánya megváltoztatja az irányadó politikáját, és a részvétel mellett dönt, akkor a **helytállás aránya** nagy valószínűséggel a tagállami GNI-arányát követné, amely Magyarország esetében a terhek **1,2%-át** (1,16%) jelenti. Ha szemléltetési célból a GNI-alapú részesedést a 800 milliárd dollárnyi kalkulált uniós teherre vetítjük, akkor ez **9,29 milliárd dollárt** tesz ki. **Magyarország lakosaira vetítve ez fejenként mintegy 320 717 forint, vagyis családonként 1,3 millió forintot meghaladó terhet jelent.**

Az Ukrajna finanszírozásához szükséges fedezet előteremtésére tett javaslatok

Az Európai Unió eddig 193,3 milliárd euró összegű támogatással és 90 milliárd euró összegű hitel felvételével biztosította Ukrajna szakadatlan pénzügyi és katonai támogatását, jelentősen megterhelve ezzel az Unió költségvetését.

Ukrajna ezen felül további, 800 milliárd dollár igényt fogalmaz meg az Európai Unióval szemben, mely kiegészül az uniós költségvetési javaslatcsomagban előirányzott 100 milliárd euró nagyságrendű, Ukrajna számára nyújtandó forrásokkal.

A költségvetési hiánnyal küszködő uniós intézményrendszer Ukrajna további finanszírozását kizárólag a tagállamoktól beszédett többletforrásokkal tudná biztosítani, mely jelentős adóemelési és megszorítási intézkedéseket kívánna az európai gazdaságoktól.

A szükséges források előteremtése érdekében az Európai Bizottság az európai szemeszter keretében 2023 óta kibocsátott ajánlásokra, valamint a megindított kötelezettségzegési eljárásokra támaszkodva az alábbi elvárásokat határozza meg:

A kedvezményes lakáshitelek, a CSOK és az illetékmentesség eltörlése

Az Európai Bizottság rendszeresen és nyíltan bírálja a magyar kormány otthonteremtési politikáját, kritizálja a saját tulajdon szerzését segítő állami hitelprogramokat. Szintén kritizálja a gyermekes családokat segítő CSOK rendszerét, valamint kritikus a középosztály lakhatásának támogatását illetően.

A 2025. évi, Magyarországról szóló európai szemeszter keretében az Európai Bizottság számára készített országjelentés⁷ (a 2025. évi országjelentés) 3. oldalán a gazdasági sebezhetőségekről szóló alfejezetben a jelentés kárhoztatja, hogy „Magyarország a belföldi kereslet fellendítésének eszközeként széles körben nyújt gyenge célzottságú támogatott hiteleket a háztartásoknak és a vállalatoknak, és igazgatási eszközökkel szabályozza a jelzáloghitel-kamatokat”.

Ugyanennek a dokumentumnak a 23. oldala kifejezetten bírálja az otthonteremtési programok kedvezményes hitelrendszerét, és a fiataloknak járó lakbértámogatásokat sem tartja megfelelőnek.

Az ingatlanok tekintetében a Bizottság ugyanott kifogásolja az otthonhoz jutást könnyítő alacsony adókat és illetékeket („nevezetesen az örökösödési és ajándékozási adó hiánya, illetve az ingatlanadó és a vagyonszerzési illeték nagyon alacsony szintje”), amelyeknek szerinte árfelhajtó hatásuk van. A 39. oldalon az állam elégtelen adóbevételeinek bírálatakor továbbá megjegyzi, hogy „a rendszeres ingatlanadókból származó bevételek továbbra is viszonylag alacsonyak” (a GDP 0,3%-a szemben a 0,9%-os uniós átlaggal), valamint „az ingatlant terhelő összes adóból származó bevételek ugyancsak viszonylag alacsonyak” (0,8%, szemben az 1,9%-os átlaggal). A Bizottság tehát magasabb ingatlanadó kivetését szorgalmazza Magyarországon.

A 13. és 14. havi nyugdíj eltörlése és magánpénztári rendszerek bevezetése

A Magyarországról szóló országjelentésekben és a kapcsolódó bizottsági dokumentumokban az Európai Bizottság nyíltan támadja a magyar nyugdíjrendszert, különösen a 13. havi nyugdíjat, amelynek csökkentését vagy maximálását sürgeti.

A 2025. évi, Magyarországról szóló európai szemeszter keretében az Európai Bizottság számára készített országjelentés (a 2025. évi országjelentés) az OECD 2024-es magyar nyugdíjrendszerről szóló anyagára⁸ hivatkozik, amelynek 6–7. oldalán a 13. havi nyugdíj kiigazítását, egy indexált felső határ bevezetését javasolja, ami lényegében a 13. havi nyugdíj csökkentését jelenti jogosultak jelentős része számára.

Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének bizottsági elemzése a közelmúltbeli szakpolitikai intézkedéseket, így a 13. havi nyugdíj bevezetését „fenntarthatósági kihívásnak” minősíti.

⁷ A Brüsszelben, 2025. 06. 04-én elfogadott, „SWD (2025) 217 final” jelölésű, BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM, a 2025. évi országjelentés – Magyarország, amely a hazánknak szóló országspecifikus ajánlást kíséri elérhető itt:

https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2025-european-semester-country-reports_en

⁸ OECD (2024): „Strengthening the Hungarian Pension System” (<https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/topics/policy-sub-issues/structural-reforms/country-policy-support/Strengthening-the-Hungarian-Pension-System.pdf>)

A progresszív személyi jövedelemadó bevezetése

A Magyarországról szóló országjelentésekben az Európai Bizottság évek óta a progresszív adórendszer bevezetését követeli, vagyis azt, hogy már az átlagos jövedelműek is sokkal több adót fizessenek.

A 2024. évi országjelentés⁹ 16. oldalán a Bizottság kijelenti, hogy „az adórendszer elégtelen a jövedelmi egyenlőtlenségek kijavítására.”

A 2025. évi országjelentés 6. oldalán a Bizottság szintén kifogásolja a személyijövedelemadórendszer „alacsony progresszivitását.”

Ugyanennek a dokumentumnak a 39. oldalán a Bizottság felrója, hogy „Magyarország GDP-arányos adóbevételei az uniós átlag alatt vannak, [...] és viszonylag alacsony mértékben támaszkodnak a munkát terhelő adókra.” A 41. oldalán pedig progresszív adóreformra vonatkozó általános igényt fogalmaz meg, mert „Magyarország egykulcsos, 15%-os személyi jövedelemadót alkalmaz, ami az egyik legalacsonyabb az EU-ban.”

Az édesanyáknak, a fiataloknak, illetve a családoknak járó adókedvezmények kritikája

A 2025. évi országjelentés 22. oldalán a Bizottság részletesen kifejti a munkához és gyermekvállaláshoz kötött adókedvezményekről szóló kritikáját, ami szerinte igazságtalan előnyben részesíti a magasabb jövedelmű, kétkeresős, többgyermekes családokat: „A szociális támogatás nagy részét adójóváírásként nyújtják, ezért a magas jövedelmű háztartások magasabb ellátásban részesülnek, mint az alacsony jövedelmű csoportok. [...] A két- vagy többgyermekes anyák 2025 februárjában bejelentett szja-mentessége a magas jövedelműek körében növelni fogja a háztartások jövedelmét, a legalacsonyabb jövedelmű családok esetében azonban csak korlátozottan” fogja kifejteni hatását.

Energiaár-növelő javaslatok

Az Európai Bizottság kezdetektől fogva a rezsicsökkentés felszámolását követeli, ezzel kapcsolatban Magyarországgal szemben kötelezettségsszegési eljárást is indított.

A 2025. évi országjelentés 17. oldalán írtak szerint: „A fosszilis tüzelőanyagok kapcsán Magyarország a legtöbb támogatást nyújtók között van az EU-ban. Ezek a támogatások, amelyeket Magyarország 2030 előtt nem kíván kivezetni, a GDP 1,01%-át teszik ki. E támogatások csökkentése és fokozatos megszüntetése összhangban van az uniós kötelezettségvállalásokkal, és segítheti Magyarországot a kormányzati kiadások visszafogásában.” A Bizottság a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos támogatások közül nevesítve kifogásolja a következőket: a rezsicsökkentési program, a földgázalapú távfűtés hozzáadott érték adójának csökkentése, valamint a mezőgazdaságban felhasznált gázolaj jövedéki adójának visszatérítése.

⁹ A Brüsszelben, 2024. 06. 19-én elfogadott, „SWD(2024) 617 final” jelölésű dokumentum, „COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT – 2024 Country Report - Hungary” (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-european-semester-country-reports_en)

Szintén a rezsicsökkentés ellehetetlenítéséhez vezetne az orosz energiaimport teljes tiltása, amit a Bizottság RePowerEU rendeletében¹⁰ foglaltak alapján 2027-től akarnak bevezetni. Számítások szerint ez a lépés akár három és félszeresére is emelhetné a magyarországi rezsirákat, és csupán egyetlen forrásra korlátozná az ország gáz- és olajellátását. Az erre vonatkozó döntést az unió energiaügyi miniszterei minősített többséggel már októberben elfogadták, a Parlament pedig decemberben szintén jóváhagyta. 2026 elején várható a Tanács végső döntése, amit szintén minősített többséggel, a tagállami vétó megkerülésével akarnak szavazásra vinni azáltal, hogy nem külpolitikai, hanem kereskedelmi kérdésként kezelik. Mivel az orosz energiaimport betiltása alapvetően szankciós politikának minősül, és ezért külügyi döntésként egyhangúságot kellene igényelnie, Magyarország (Csehországgal és Szlovákiával közösen) már megkezdte a jogi lépések előkészítését, hogy a vétó kijátszásáért beperelje a Bizottságot és a Tanácsot az Európai Bíróságon, ha ez a döntés megszületik.

A Bizottság általános elvárásokat is megfogalmaz a fosszilis energiahordozók használatának fokozatos csökkentésére, többek között például az üzemanyagok adóinak emelése révén. A 2025-ös országjelentés 41. oldalán például kifogásolja, hogy „a dízelre és az ólmozatlan benzinre kivetett nominális marginális adókulcsok azonban továbbra is az uniós átlag alatt maradtak.”

Az állampapírok hozamának megadóztatása

A 2025. évi Magyarországról szóló országjelentésben az Európai Bizottság kifogásolja az adómentes, hosszú lejáratú állampapírok rendszerét, és azt sürgeti, hogy Magyarország olyan kötvényeket bocsásson ki, amelyek után adót kell fizetni.

A 2025. évi országjelentés 55. oldalán azt írja, hogy „ha a háztartások közvetlen és közvetett tőkebefektetések szintjét vizsgáljuk, a lakossági részvétel javult”, ugyanakkor az adómentes államkötvények kibocsátása nem teremt megfelelő ösztönzőket a tőkepiac fejlődésének előmozdítására.

Az országjelentés 60. oldalán pedig a következő megjegyzést teszi: „Mindent egybevetve, amíg az államkötvényekhez való közvetlen hozzáférés adómentes, nehéz a lakossági ügyfeleket (egyébként nagy többségben szintén államkötvényekre támaszkodó) biztosítási termékek vagy befektetési alapok felé terelni.”

Kórházbezárások és ágyszámcsökkentés

A 2025. évi országjelentés 23. oldalán az Európai Bizottság azt rója fel Magyarországnak, hogy túl sokat költ a kórházakra, ezért költséghatékonysági szempontból a kórházi ágyak csökkentését javasolja.

¹⁰ A Strasbourgban, 2025. 06. 17-én elfogadott „COM (2025) 828 final / 2025/0180(COD)” jelölésű dokumentum, „Javaslat AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az orosz földgáz behozatalának fokozatos megszüntetéséről, az esetleges energiafüggőségek hatékonyabb nyomon követéséről és az (EU) 2017/1938 rendelet módosításáról”

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0828&qid=1750669110360>)

A 109. oldalon ezt részletesebben kifejtik: „Mindez, a kórházi ágyak magas számával együtt (2022-ben 100 000 lakosra vetítve 590, ami jóval meghaladja az uniós átlagot), jól szemlélteti Magyarország erősen kórházcentrikus ellátási modelljét. Az egészségügyi rendszeren belül a kórházi ellátás túlzott mértékű igénybevétele akadályozhatja az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést, ezért szükség lenne a költséghatékony erőforráselosztás optimalizálására”.

A munkáshitel eltörlése

A 2025. évi országjelentés 94. oldalán a Bizottság a munkáshitel bevezetését bírálja, amely pénzügyi ösztönzőkkel segítené a fiatalok gyors munkába állását.

Hazai kkv-k támogatásának kritikája

A Bizottság a kormány által a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokat illeti kritikával, valamint bírálja a hazai vállalkozások alacsonyabb kiskereskedelmi adóit és a külföldi nagyvállalatok szerinte diszkriminatív szektorális különadóit, amelyek hazai vállalkozásokat nem sújtanak.

A 2025. évi országjelentés 13. oldalon írtak szerint kifogásolja, hogy „az állam jelentős szerepet vállal a vállalatfinanszírozásban”, illetve hogy „a vállalatoknak nyújtott állami támogatások – köztük a vissza nem térítendő támogatások – összesített szintje szintén a legmagasabb az EU-ban: 2017 és 2022 között évente átlagosan a GDP 2,6%-a volt (az uniós átlag 1,4%).”

A 2025. évi jogállamisági jelentés 28. oldalán a Bizottság kifogásolja, hogy „testre szabott különadók” (például a bankadó), valamint a külföldi „vállalatok terjeszkedési stratégiáinak korlátozása [...] halmozottan és jelentősen károsítják egyes külföldi befektetők pénzügyi alapját.”

Hasonló kritikát fogalmaz meg a Bizottság 2025 júniusi kötelezettség-szegési eljárási csomagja,¹¹ amely a hazai vállalkozások kedvezőbb kiskereskedői adóit kifogásolja a külföldiekkel szemben. „A kiskereskedelmi adózás jelenlegi rendszeréből adódóan a [...] külföldi irányítású kiskereskedelmi vállalkozásokra az árbevételük után magas és meredeken növekvő adókulcsok alkalmazandók. A magyar piacon franchise-rendszerben, saját márkanevük és logójuk alatt működő hazai kiskereskedőkre nem vonatkoznak ezek a magasabb adókulcsok [...]”

¹¹ A Brüsszelben, 2025. 06. 18-án előterjesztett „Kötelezettség-szegési eljárással kapcsolatos határozatok” (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/inf_25_1241)